

AUKRUST AS

Alvdal kommune

Prosjektplan eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon

FR1151
2022

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med eierskapskontrollen og forvaltningsrevisjonen er å belyse kontrollutvalgets bestilling i henhold til god kommunal revisjonsskikk (Forskrift om kontrollutvalg og revisjon og RSK 001 og RSK 002).

PROBLEMSTILLINGER

Eierskapskontroll:

1. Er Alvdal kommunes eierstyring av Aukrust AS i tråd med regelverk og anbefalinger for eierstyring?

Forvaltningsrevisjon:

1. Er driften av selskapet økonomisk bærekraftig?
2. Har selskapet klare rammebetingelser og strategier for bærekraftig og langsiktig drift?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: 300 timer

Rapport til sekretær: 15.1 2024

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Anna Ølnes, aol@revisjonmidtnorge.no

2 MANDAT

I dette kapittelet redegjøres det for bestillingen og bakgrunnen for prosjektet.

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Alvdal kommune vedtok i møte den 7.2.2023, i sak 2/23 å bestille en eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av seksapet Aukrust AS. Eierskapskontroll av Aukrust AS er prioritert som nummer to i Plan for eierskapskontroll (2020-2024). Selskapet er ikke nevnt i Plan for forvaltningsrevisjon (2020-2024), men kontrollutvalget har fullmakt fra kommunestyret til å foreta endringer i planen. Det framgår ikke i bestillingsvedtaket eller saksutredningen til bestillingssaken hva som er begrunnelsen for, eller hva som er kontrollutvalgets formål med å gjennomføre eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i Aukrust AS. I risiko- og vesentlighetsanalysen som lå til grunn for planene for eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon ble Aukrustsenteret AS¹ vurdert med medium risiko. I analysen framgår følgende vurdering av Aukrustsenteret AS:

Det kan være aktuelt med en eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon i Aukrustsenteret AS, men siden selskapets oppgave er på siden av hva en kommune er pliktig til å utføre, vurderer ikke revisor risiko her.

Revisor har hatt dialog på epost med kontrollutvalgets sekretær. Her har det blitt utdypet nærmere hva som er bakgrunnen for bestillingen. I tilbakemelding fra kontrollutvalgets sekretær framgår disse punktene som bakgrunn for bestillingen:

- Ønsker at det ses på aksjonæravtaler.
- Hvordan fungerer samarbeidet med stiftelsen.
- Foreligger det noen plan for framtidig bærekraftig drift.

Etter det revisor kan se, vil de første tre punktene være aktuelle i en eierskapskontroll, mens særlig det siste punktet vil være aktuelt for forvaltningsrevisjonen i selskapet.

Alvdal kommune har 50 prosent eierandel i selskapet, mens Aukruststiftelsen eier den andre halvdelen.

I kapittel 2.2 vil vi beskrive selskapet nærmere.

¹ Forløperen til Aukrust AS (se kapittel 2.2)

2.2 Bakgrunnsinformasjon

Aukrust AS ble registrert i Brønnøysundregistrene 6.3.2019. Alvdal kommune vedtok i sak 40/18 å omorganisere Aukrustsenteret AS, og opprette Aukrust AS. Alvdal kommune hadde 100 prosent aksjeandel i Aukrustsenteret. Alvdal kommune har inngått aksjeavtale med Aukruststiftelsen om Aukrust AS, der partene har 50 prosent av aksjene hver.

I saksframlegget til sak 40/18 går det fram at Aukrustsenteret har hatt utfordringer i flere år, bl.a. på grunn av sviktende besøkstall (ca. 11 000 besøkende årlig). I 2012 startet et arbeid med å fornye senteret, som resulterte i Flåklypatoppen. Flåklypatoppen er et opplevelsessenter i Flåklypa-universet. Investeringsplanen og framtidige økonomiske planer la opp til et besøkstall på ca. 30 000 besøkende per år. Fra 2014 og fram til 2019 har Aukrustsenteret hatt om lag 20 000 besøkende hvert år. Dette har medført store økonomiske og likviditetsmessige problem for senteret. Alvdal kommune bidro med det som skulle være engangstilskudd til Flåklypatoppen. I 2018, sak 38/18, vedtok kommunestyret å overta **garanti for låneopptak** fra daværende Aukrustsenteret AS. Saken er unntatt offentlighet, og revisor har ikke nærmere informasjon om saken på dette tidspunktet.

Senterets økonomiske situasjon har medført at kommunen har måttet yte årlige tilskudd til senteret. Det var bakgrunnen for **omorganisering til Aukrust AS**, sammen med Aukruststiftelsen.

Det er inngått flere avtaler rundt Aukrust AS. **Aksjonæravtalen** regulerer Alvdal kommune og Aukruststiftelsens aksjeandeler, aksjonærplikter og -rettigheter. Videre regulerer den driften av selskapet, styresammensetning og myndighet, i tillegg bestemmelser om overdragelse av aksjer.

Aukrustsenteret AS ble vedtatt avvirket i sak 95/20, den 24.9.2020. I vedtaket framgår følgende:

Kommunestyret vedtar å avvikle eiendomsselskapet Aukrustsenteret AS. Utestående gjeld innfris av eier, Alvdal kommune, før selskapet oppløses.

Videre er det vedtatt en **leieavtale** mellom Alvdal kommune og Aukrust AS, i sak 37/20, den 30.4.2020. Det er også en **lisens- og samarbeidsavtale** mellom Aukruststiftelsen og Aukrust AS. Lisensavtalen gir Aukrust AS lisens til å utnytte de immaterielle rettighetene etter Kjell Aukrust, ved bred satsing på ulike felt.

Aukrust AS ser fremdeles ut til å ha utfordringer i driften, og selskapet er avhengig av betydelig støtte fra kommunen. Selskapet søkte kommunen om å bli fritatt for husleie, kr 500.000, for 2022. Kommunestyret behandlet saken i sak 10/2023, og fattet da følgende vedtak:

Selskapet bes iverksette tiltak for å redusere varelageret, med det frigjøre kapital og bedre det økonomiske handlingsrommet.

Regnskap med resultat og balanse, pr. 2. tertial 2023, bes oversendt til Alvdal kommune innen utløpet av september inneværende år, for informativ fremleggelse til kommunestyret.

Uppfordret bes regnskap som beskrevet over, fremtidig oversendt til Alvdal kommune, for periode 2. tertial, hvert år.

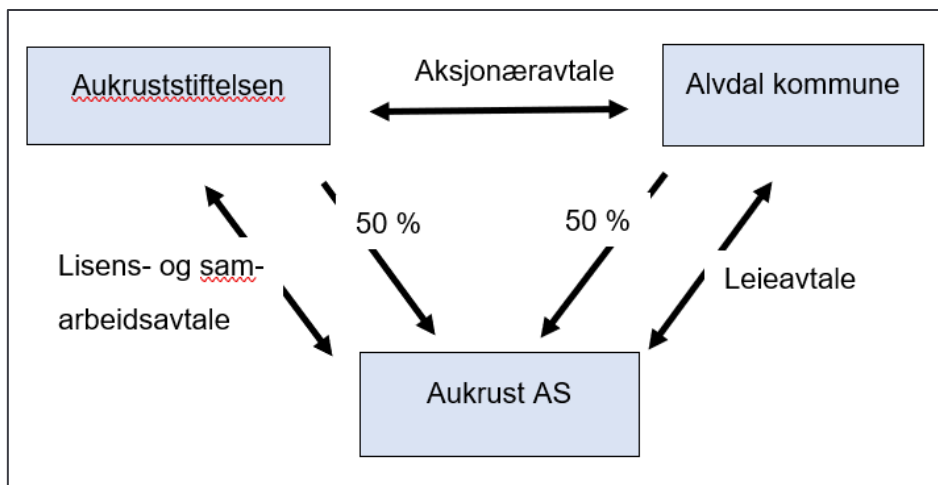
Ny sak var oppe i kommunestyret i neste møte, i sak 20/23. Dette var på bakgrunn av et brev fra styret i Aukrust AS. Følgende ble vedtatt:

Husleie for 2022 belastes med 120.000, 10.000 månedlig. Fra og med den 1. januar 2023, faktureres Aukrust AS månedlig for dette beløpet.

I tillegg belastes omsetningsbasert leie, av sum driftsinntekter, med 5%, som belastes etterskuddsvis jamfør siste års reviderte regnskap. Med dette vil utleier ta del i en eventuell omsetningssvikt, som letter byrden for leier i vanskelige perioder. [videre som vedtak i sak 10/23]

I figur 1 framgår eier- og avtaleforhold rundt Aukrust AS.

Figur 1. Eier- og avtaleforhold

Ordfører Mona Murud er styremedlem i Aukruststiftelsen. Lars Espen Aukrust er styreleder i Aukruststiftelsen og styremedlem i Aukrust AS. Leif Esten Langodden er styremedlem i Aukrust AS og varaordfører i Alvdal kommune. Revisor har ikke funnet dokumentasjon på hvem som møter med fullmakt på vegne av Alvdal kommune i generalforsamlingen i Aukrust AS.

3 PROSJEKTDESIGN

Dette kapittelet redegjør for revisors forslag til løsning av oppdraget.

3.1 Problemstillinger

Eierskapskontroll:

1. Er Alvdal kommunes eierstyring av Aukrust AS i tråd med regelverk og anbefalinger for eierstyring?
 - Er styringsdokumentene (eierskapsmelding og stiftelsesdokument) i tråd med regelverk og andre føringer for god eierstyring?
 - Er skillet mellom kommunen som eier og kommunen som forvalter av forretningsmessige forhold, tydelig?
 - Er det tilfredsstillende dialog mellom kommunestyret, generalforsamling og selskap?
 - Er det tilfredsstillende dialog mellom eierne i generalforsamling, eiermøter og andre arenaer for samhandling?

Forvaltningsrevisjon:

2. Er driften av selskapet økonomisk bærekraftig?
3. Har selskapet rammebetingelser og strategier for bærekraftig drift (langsiktighet)?

3.2 Avgrensing

Eierskapskontrollen er begrenset til Alvdal kommunes eierstyring av Aukrust AS.

Forvaltningsrevisjonen er begrenset til den økonomiske driften av selskapet.

3.3 Kilder til kriterier

- Kommuneloven, kapittel 26
- Aksjeloven
- Vedtekter og andre dokumenter som regulerer eierstyringen og driften av selskapet
- KS' anbefalinger for eierskap, selskapsledelse og kontroll
- Andre relevante kilder for eierstyring og selskapsledelse

3.4 Metoder for innsamling av data

Datamaterialet i **eierskapskontrollen** vil baseres på protokoller fra generalforsamling, referater fra eventuelle eiermøter og annen dokumentasjon som gjelder samhandling mellom

kommunen som eier og selskapet. Når det gjelder det siste, vil dokumenter knyttet til opprettelsen av selskapet og avviklingen av Aukrustsenteret AS være viktig. Det vil også bli gjennomført intervju, gjennom delvis strukturert intervjuguide, med den som på vegne av kommunestyret møter med fullmakt i generalforsamlingen, og eventuelt andre personer med sentrale, ledende funksjoner politisk og administrativt.

I **forvaltningsrevisjonen** vil intervju med styreleder i Aukrust AS, og eventuelt andre styremedlemmer, i tillegg til daglig leder, være sentralt. Videre vil strategidokument, økonomiplaner og -rapporter være sentralt. Når det gjelder forvaltningsrevisjonen vil det være nødvendig å sende en henvendelse til styret om innsyn i selskapets dokumenter, siden kommunen ikke eier mer enn 50 prosent av selskapet.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Anna Ølnes
Prosjektmedarbeider	Leidulf Skarbø
Kvalitetssikrer	Sunniva Tusvik Sæter
Kvalitetssikrer	Arve Gausen

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	7.2.2023
Prosjektplan til sekretær	15.4.2023
Oppstartsmøte	August 2023
Datainnsamling ferdig	Desember 2023
Rapport til uttalelse	Desember/januar 2024
Rapport til sekretær	15. januar 2024

Revisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no